

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

In solennitate Annunciationis Domini nostri Iesu Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

Fundamentū
spiritualis
vitæ quod.

dictum, quid ibi factum sit, referatq; alijs, aut in corde suo, hoc ita debuit fieri, regens iam & disponens omnia, non quieret ac suauiter, sed amare & superbe in corde suo, huius spiritus exalauit. De illo actum est. Ille peribit, atque tibi perire, si ita perseverarit. Dominus noster Iesus Christus meriti beatissimi patris Benedicti tribuat nobis spiritum humilitatis & simplicitatis, quos defectibus nostris possimus exurgere, nosq; emendare, ut iustum atque fundamentum spiritualis vitæ, quod est abstractio atque interna conuersatio, quæ absque silentio & solitudine impetrari ridiculum est, apprehendamus, & sanctorum patrum monachorum vestigia sequamur, ut aliquando etiam mereamur peruenire, ubi eos nunc gaudemus esse. Ad sui laudem & gloriam qui est benedictus in secula, Amen.

IN SOLENNITATE ANNUNCIATIONIS
Domini nostri Iesu Christi.

*De pietate & humilitate beatissime Virginis Mariæ Matris Dei.
Sermo I.*

Benedictus Dominus, quoniam mirificauit misericordiam suam multitudine munita. Psalmo XXX. Magnam hodie fratres charissimi atq; mirabilem misericordiam humano generi fecit Deus, tan omissus desideratam quanto necessariam: tanto magis gratam, quanto diutius dilatam: tanto deniq; suauiore, quanto veluti impetitam subito & quasi imperu vno in mundum effusa est vniuersum. Siquæ supra quinque annorum millia ita se continuerat Deus, ut (quod sibi proprium est) penè oblitus fuerat misereri, aded ut beata Maria quoque hoc ipsum sentiens, postquam magnæ illius pluuia hoc est, diuina misericordie sonitum, per angelum sibi nunciari audierat, imò postquam caraculis caeli apertis & misericordia Domini Dei filius in ipsam, sicut pluuia in vellus, & sicut imber serotinus super vniuersam terram, id est, humanam naturam descenderat, Recordatus est, inquit, Dominus misericordia sua. Eius videlicet quæ promiserat iam olim domui Israel. Benedictus igitur Deus quoniam mirificauit, id est, mirabilem seu mirabiliter fecit misericordiam suam, non sibi, sed nobis. Refert Lucas eodem ferme tempore Elisabeth tempus pariendi impletum, & vicinos atque cognatos eidem gratulantes, quod magnificasset Dominus misericordiam suam cum illa. Quæ fuit illa misericordia? Nempè quod sterilitatis ablatum erat illi opprobrium. Hoc magnam aestimabant misericordiam, hoc pro magno munere ducebant pij homines, in quo Elisabeth foret gratulendum. Cæterum, nos nihil miramur. Quid enim magni est, quod mulier sterilis, efficitur secunda, pariens & ordine & modo fecundetur. Quod si mirum siue magnum cupiam videtur sterilem concipere, nonne magis atque mirabilius est virginem parere? Si magna fuit misericordia, vnam à sterilitatis opprobrio mulierem liberare, quanta est ab æterna damnatione vniuersum mundum saluare? Et hoc hodie factum est. Non ergo solum magnam, sed mirum in modum etiam mirabilem fecit Deus hodie misericordiam suam nobiscum, quædo æternam propter nos temporale, immortale

Luca 1.
Gene. 7.
Psal. 71.
Osee. 6.
Luca 1.
Iudith. 13.

Luca 1.
Iudith. 13.

Quanta sit
misericordia
generi
humano
per incarnatione
fili
Dei collata

tale fit passibile, gloriosum efficitur vile, Verbum caro, materq; manet virgo. Celebrantur nuptiæ regis filio, & ea quæ damnata atque à regni sedibus proscripta fuerat, videlicet humana natura, recipitur in gratiam, efficitur adoptiua, & ex adultera fit sponsa legitima. Considerate fratres charissimi, quanta sit misericordia naturæ humanæ aded reconciliari Deum, vt damnationis sententiam super illam non modo suspendit, sed reuocauerit etiã penitus: nec solum iram aduersus illam omnem deposuerit, sed assumptam etiam eandem naturam ita sibi vniuerit, vt manente vtriusque naturæ proprietate inconfusa vna sit persona, vnus sit Emanuel, homo Deus, seu Deus homo. Et vbi hæc acta sunt? In ciuitate munita. Gloriosa quidem dicta sunt de te, at multo gloriosiora facta sunt in te, & ciuitas Dei. Fratres, hæc est ciuitas illa Dei (Mariam loquor) ciuitas regis magni, quam fundauit & inhabitauit altissimus. Ciuitas Dauid, vtbs fortitudinis nostræ Sion, in qua Saluator noster nobis positus est murus & antimurale, scilicet aduersus aereas potestates, aduersus principes & rectores mundi tenebrarum harum, contra spiritua- lia nequitia in cœlestibus. Hæc est ciuitas illa refugij reis data, ad quam con- fugiant non solum qui inuiti, verum qui vltro etiam fuderunt sanguinem, id est, qui voluntariè peccauerunt. Hæc est dulcis illa Virgo, reuerenda do- mina, quam quotidie salutamus misericordiæ & reginam & matrem, vitæ dulcedinẽ, spẽ & aduocatã nostrã. Sed quare dicitur munita? Nẽpe, quia portæ eius, id est, cor & oēs sensus eius (ne quicquam inquinatũ trect in eã) cõtra omnia peccata contra omnia noxia clausa manent principi, id est, ad honorẽ principis, qui solus hodie in eam intrauit atque possedit. Quare non imme- rito in eius laudem canitur, quod diligit Dominus portas Sion super omnia taber- nacula Iacob. Portas Sion, id est, beatæ Mariæ, quam repleuit, iuxta Sapientis orationem, inenarrabilibus virtutibus suis. Hanc diligit super omnia taber- nacula, id est, corpora (ita enim accipit diuus Petrus: *velox est, inquit, de pos- sito tabernaculi mei*) Iacob, id est, iustantium contra carnem, & fomitem sup- plantantium. Est ergo beata Maria ciuitas munita, cuius portæ, id est, omnes sensus clausi atque muniti fuerunt contra omnia diaboli tentamenta, contra qualibet spiritui inimica. At modo de ea illud Esaia intelligitur: *Porte eius nõ claudentur inq̄ter, neque per diem, neque per noctem*, hoc est, omni tempore pa- tent nobis ad consolationem & subuentionem. Nam respectus misericordiæ eius nunquam claudetur deuotè ad se clamantibus, sed sicut *oculi Domini su- per iustos* ita oculi Mariæ super peccatores ad se confugientes. Pari modo eius auditus nunquam obturabitur ad afflictorum gemitum, nunquam claudet- ur lingua eius, quin pro inuocantibus se, & confidentibus in se loquatur ad filium, impetrans lapsis vt resurgant, tentatis ne succumbant, benè gradien- tibus vt proficiant. Siquidem cura omnis illi pro nobis commissa est, & ma- ter facta est omnium. Quare sicut mater non potest obliuisci infantem vteri sui, ita nec ipsa nostri: imò si etiam mater carnalis oblita fuerit, ipsa tamen non o- bliuiscetur, omnibus aperiens sinum misericordiæ, omnes in vlnas suas re- cipiens, omnes in gremio pietatis fouens, omnibus omnia facta, vt nemo sit, qui se possit abscondere à calore eius. Quis enumeret o pacis olma beneficia clementiæ tuæ peccatoribus exhibita? Quis imprimet dulcedinem beneuo- lentia tuæ? Quis inuocauit te o benedicta inuentrix gratiæ, nec exauditus est?

Bernardus.

Maria virgo
quomodo
fit amanda,
colenda ac
imitanda.

Humilitas
Mariæ quā
fuerit exi-
mia.

Psal. 71.

Luc. 1.

Ambrosius
Ancilla ut
fuerit B.
Mariæ.
Lucæ 1.

Quis in te speravit & derelictus est? Quem fecellit spes in te collata? quem non promouit veneratio tibi exhibita? Sileat misericordiam tuam (inquit Cellarius tuus deuotissimus Bernardus) virgo benedicta si quis est, qui incatam te in suis necessitatibus meminerit defuisse. Nos quidem seruulim ceteris in virtutibus congaudemus tibi, sed in hac potius nobis ipsis. Laudamus virginitatem, humilitatem miramur: sed misericordia miseris cuius sapit, hanc amplectimur charius, recordamur sapientius, crebrius inuocamus. Fratres, vtinam pariter omnes hodie ad tantæ virginis accendamus amorem, cultum & imitationem, Amorem, vt ex omnibus medullis cordis gloriæ sanctitatis atque innumeris excellentijs eius gratulemur. Cultum, vt pro modulo nostro eam prosequamur veneratione, honore, obsequijs, vt sunt orationes, salutationes, festorum & imaginum eius piæ obseruationes, & cætera id genus officia, quibus Deum præcipue per matris eius venerationem colimus: quippe quam & ipse honorat, & à nobis vult honorari, imitationem, vt satagamus eisdem, quibus ipsa placuit Deo, placere virtutibus. Hæc cum variæ sint, vel vnâ ex illis velim nobis esse commendatam, quæ sicut in Maria ceteris eius virtutibus attulit decorum, ita in nobis nobis addat negligentij excusationem. Ipsa est humilitas tam pulchra, tam eximia, tam denique singularis in Maria, quam beatissima ipsa virgo gratiss, donis ac virtutibus omnibus & singulariter fuit cumulata, & excellenter ornata. Vnde cum ceteræ suæ gentis mulieres nuptias quærent, propter quod ex sua stirpe Christum sperarent nasciturum, ipsa virgo beatissima nil eiusmodi de se præsumpsit, pro ingenti beneficio duceus, si vel ancilla matris Domini fore mereretur. Propterea à nuptijs abstinuit, integritatem suam Domino consecrauit. Hæc autem eius humilitas palam nobis iterum facta est ex obseruantia virginitatis. Nam dum illaudata esset adhuc virginitas, dum opprobrio haberetur infœcunditas, dum sterilitas malediceretur, maluit Virgo Deo gratissima in oculis hominum esse vilis, quam per sanctimoniam corporis Domino non placere. Siquidem virginitatis (cuius præconium igno abatur) obseruantiam eligendo, exposuit se opprobrio hominum & maledictioni. Quæ cum sciret animæ nihil obesse (quippe quæ apud homines tantum, non autem apud Deum vituperaretur) elegit opprobrium, & maledictionem legis ferre, ne integritate careret. Eam ob rem Deus castissimæ humilitati eius largitus est, vt sterilitatis opprobrio careret, nec virginitatem amitteret, sed simul virgo & mater esset nec vicinij cuiuslibet filij mater, sed Dei & hominis, in quo non solum ipsa maledictionem euaderet, sed benedicerentur etiam in ea omnes tribus terræ.

Interea salutata ab angelo gratia plena, & benedicta in mulieribus, dum turbatur indigniorem se iudicans, quam quæ talia audiret, humilitas eius maxima sese prodidit. Similiter expetita in matrem Dei, quam profundissimæ quæso humilitatis fuit non aliter quam generalibus verbis consentiret. Ecce (inquit) ancilla Domini. Fiat mihi secundum verbum tuum. Ancillam se nominauit, quæ in Dei matrem postulata fuit. nec modo nominauit, verum etiam cognata sem Elizabeth ancillam se exhibuit. Deinde iam Deo imprægnata, nonne dignitatem hanc suam (quæ sub Deo nequit maior intelligi) ad se collauit, vt ipso etiam maliet in suspensionem venire, quam vterum Spiritus sancti

sancto autore tumescentem (quod absque sui commendatione non poterat) excusare? Quam humilitatis fuit, tempore etiam partus sui tam ingentem paupertatem, tantam loci humilitatem, exilij contemptum, & cætera id genus vilia atque ærumnosa sustinere? Quid quod coram regibus adorare ventibus, atque omni comitatu illorum dominum cœli terræque quærentibus, nihil augustum, nihil ostendit mirabile, nisi mirabilem paupertatem, & angustam humilitatem? Accedit quod nihil horum, quæ mundus miratur, ambiuit, nihil, quod erubescit, celavit: sed etiam (quod non erat) velut corrupta & immunda haberi voluit. Nam in loco, quæ genuerat filium, ab hominum confortio separatim sese continuit, ritum purificationis suscepit, & in cæteris omnibus haud secus atque alia mulierum se gessit, nihil ob integritatem sibi præminentiam, nihil prærogatiuæ sibi vendicans ob tam singularem sanctitatem, ob tam mirabilem fecunditatem. Hoc modo vsque ad filij ascensionem, imò ferè per omnem vitam suam ita se abscondit, tam humiliter egit, ut nihil præ cæteris matribus illi tribueretur, nusquam quod era: Dei mater, vocaretur: in Actis quoque post Domini ascensionem post Apostolos nouissima in Sanctorum catalogo recenseretur. Quid multis moror? Semel omnia dicam. Quicquid gloriæ, quicquid honoris, quicquid sublimitatis, unde potuit commendari, celavit: quicquid in oculis hominum vile est & inglorium (tamen non erat) haberi voluit. Heu charissimi fratres ab hac humilitate quam longè sumus nos, qui ad excusanda peccata, ad celanda vitia, ad honoris ambitionem, ad scientiæ & virtutum simulationem tam proni sumus? Hilarescimus si etiam contra conscientiam nostram testimonium commendamur: quibus mores aut facta nostra placent, eos cordialius diligimus. Aversamur qui nos corrigunt, subterfugimus qui nos monere, aut docere volunt, & ignorasse, neglexisse aut errasse nos aliquid dissimulamus. Metuimus ne vituperemur, & aliorum fauorem nonnunquam adulando venamur. Tristamur si laudantur socij, amaricamur si præferuntur nobis cæteri. Hæc & alia complura in nobis ipsis cõperimur, quæ omnia manifesta sunt argumenta superbiæ. Cuius tot sunt filia, tot genimina, tam variorum species, ut vix eas sufficiat quis enumerare. Taceo quod aded abstrusa interdum lateat hæc pestis, aded subtiliter imponat multis, ut ante inueniatur dominari, quam cœperit cognosci. Oremus igitur per benedictæ matris suæ humilitatem Dominum, ut ab hac peste nos liberet, & qui propter nos *semetipsum exinanivit formam serui accipiens*, ut visibiliter in se ipso seruis suis rectè viuendi exemplum præberet, quod dignatus est docere, dignetur nobis infundere Iesus Christus Dei & virginis filius, corde mitis & humilis, in secula seculorum benedictus, Amen.

Luc. 2.

Matth. 2.

Luc. 2.

Act. 1.

Argumenta
superbiæ di-
uersa quæ
sunt.

Phil. 1.

Matth. 11.

*Quantum fuerit misericordiae Deum incarnari, & de virginitate in-
militateq; admirabili beatæ Virginis Mariae.*

Sermo II.

Recordatus est misericordiae suae. Lucae I. Verba sunt hæc charissimi fratres benedictæ virginis & dignissimæ matris, Deum in utero habentem Mariæ, Quamquam omnipotens Deus fratres mei æque iustus ut misericors, utranque, scilicet & iustitiam & misericordiam, ita administrat, ut neutram deserat, ita temperet, ut nec sine misericordia iustus, nec absque iustitia sit misericors: ante tamen sui incarnationem veluti misericordiae oblitus videbatur solam administrare iustitiam, quando humanum genus, in primo omnium parente vitiatum, à terrestri paradiso eiecit, à celesti regione prohibuit, in exilium huius miseræ proscrispsit, & ultra quinque annorum millia releuare distulit, aded ut ne fidelissimos quidem amicos medio hoc tempore, alio quàm ad inferorum lymbum relegaret. Illa, inquam, generalis sententiæ seueritas, qua humani generis redemptionem differbat quandoque exhibendam, tamen non sine dispensatione erat misericordiae, non tamen misericordiae tunc sentiebatur ab ijs, qui miseriam tolerabant. Sentiebant nimirum iustitiam, at misericordiam quamuis non aberat, non elucebat. Nam quod misericordiam tam saepe promissit, quod tam crebro pro misericordia clamatum fuit, quid aliud indicat, quàm sub rigore eos ingemuisse iustitiam. Crebro illam promissit, diu expectata est, hodie verò primum uberrimè super genus nostrum effusa. Hodie namque opus nostræ redemptionis est inchoatum. Hodie Deus homo factus est. Hodie naturæ nostræ natura diuina in vnâ personam est copulata, & perinde reconciliata. Hodie portæ misericordiarum Domini reueratae sunt. Hodie cæli catharactæ apertæ sunt, & descendit misericordia, non modo sicut pluuia in vellus, sed etiam sicut stillantia super terram. Hoc beata Maria in semetipsa experta, exultans spiritus, Recordatus est (inquit) misericordiae suae. Quid fecerit erogando misericordiam Deus, Lucas nobis enunciat, dicens: Missus est angelus Gabriel ad virginem vnâ sine dilectione quamlibet, non leuiter aut fortuito inuentam, sed ab æterno electam, supra quinque millia annorum desideratam, expectatâ, quæritam, nunc inuentam, ornatam omnibus præciosissimis donis omnium gratiarum & virtutum, fragrantem suauissimo odore in conspectu Dei: sicut nardus sicut balsamum, sicut cynamomum, sicut myrrha electa, sicut malum puniceum, & omnipotentem Deum maximum in sui amorem suo decore alliceret, aded ut oblitus Deus iræ suæ, immemor vindictæ, iam secdus inire ceperet, non solum cum ipsa, sed etiam per ipsam cum vniuerso genere humano perpetuæ reconciliationis. Hoc modo, ut naturam nostram humanam diuinam in vnâ personam vnione inseparabili copularet, fieretque vnigenitus Dei vnicus simul: sicut & virginis vnigenitus.

Cum hæc igitur beatissima Virgo immaculata, candida, rubicunda, electa ex milibus. (Candida, inquam, velut lilium per virginalem innocentiam, rubicunda, ut rosa per ardentem charitatem, electa non ex milibus ista-
tuta

tum, sed ex vniuersitate omnium creaturarum, etiam propter eximiam eius humilitatem) sic rutilaret in conspectu Domini, sic gratissima oculis eius esset: vocauit angelum non quemlibet, sed vnum ex principibus Gabrielem (vt pro maxima causa ad magnam dominam, & immensi regis praestans & praeclarus esset nuncius) hanc aut familia (si coniungere licet) dicens: En Gabriel videbhe virginem illam, cuius suauissimus odor deuotionis ad nos fragrans ascendit: Vides virginem, cuius ad nos amor rutilat? cuius decor, cuius puritas, cuius humilitas sic nos allicit? cuius pietas trahit? Vides puellam omnium virtutum pulchritudine venustatam? Videsne modo paradysum volu-
 ptatis quam plantauimus a principio? Cernisne fontem pietatis quo irrigabitur omnis terra? Videsne sacrarium dignum diuinitatis mex habitaculum? En hortum conclusum, fontem signatum, rubum Mosis, virgam Aaron, Ge-
 deonis vellus, arcam testamenti, portam Ezechielis clausam: & vt simul omnia complectar, virginem, in quam omnia oracula meorum prophetarum sunt compromissa, in qua cunctorum vaticinia complenda *Hanc amauit, hanc exquisiuit*, huius decorem concupiui, *hanc proposui mihi sponsam accipere, amator formosus*, vt vnigenitus meus, idem sit & vnigenitus eius, & spiritus meus habitator in ea fecundus. *Ero enim quasi ros, & Israel germinabit quasi lilium.* Curre ergo cito & ex nobis eam saluta, plenam gratia praedica, in finem nostrum consilium, & exquire eius consensum.

Confestim igitur ad eam descendens angelus, inuenit (vt semper) solitariam, vt pote in cella se continentem, tacentem, & in contemplatione leuantem se supra se. Quapropter ad illam ingressus ait: *Aue gratia plena, dominus tecum, benedicta tu in mulieribus.* Non statui totum Euangelium, id est, omnia verba & responsiones Virginis exponendo percurrere, sed hoc tantum monuisse sufficiat, ex responsione Virginis duas praclaras (praetermissis ceteris) elucere virtutes, virginitatem scilicet & humilitatem, quibus dignam sese, vt mater Dei fieret, exhibuit.

Et primo quidem, quanto virginitatis amore fragrarit, quanto zelo custodierit, vel inde notum est, vt ne altissimi quidem mater fore absque formidine consenserit amittendae virginitatis. Sollicita nanque mox vt au-
 diuit de filij conceptu, pro sua integritate interrogat, dicens: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* id est, non cognoscere propono. Mater quidem filij tanti fieri non abnuo, at virginitatem ne amittam, sollicita quae: o-
 fecunditatem opto, at carnis integritatem praefero. Considerate fratres, virginitatem tunc Maria praetulit coniugali fecunditati, quando illa apud homines esset opprobrio, hanc honori. In veteri nanque testamento dum omnes populum cultumque vnus Dei, qui in solo populo Iudaico vigebat, augere cuperent, dum omnes Christum ex sua stirpe nasciturum sperarent, nemo suo
 stemmati non consulebat, nemo liberos non optabat, atque ideo minoris gloriae ducebatur, esse virginem quam fecundam. Quandoquidem virginitas carnis habet sterilitatem & stirpis abscondit propaginem, Quare tunc non erat in precio virginitas, quippe cuius adhuc splendor ignorabatur, & idcirco nec quaerebatur huius margaritae pulchritudo. Soli Mariae hoc privilegium (vt multa alia) seruabatur, vt noua & singularis virgo, noui filij noua mater, nouam suo exemplo nobis praedicaret virtutem, tantoque nobis plus place-
 ret

Gen. 2.

Cant. 4.

Exod. 3.

Num. 9.

Iudic. 6.

Num. 14.

Ezech. 44.

Sap. 8.

Ofsee. 14.

Tren. 3.

Luc. 1.

Virtutes duae

quibus Ma-

ria digna

fieri esse

mater Dei,

quae sunt.

Virginitas

cur in veteri

testamento

non fuerit

in magno

precio ha-

bita.

Virginitas
Mariæ quã-
ta sit laude
digna.

Matt. 19.
Apoc. 14.

Gen. 1. 9.

4. Reg. 2.

Eccle. 31.

Iudic. 11.

Humilitas
Mariæ vir-
ginis quãta

ret virginitas, quanto excellentior erat, quã illam prima cum voto docu-
set. Prima namque beata Maria Deo vouit virginitatem, & parum de homi-
num opinione curauit. Siquidem malebat Deo cum puritate mentis, sancti-
moniam integritatemque offerre corporis, quã de corruptione carnis, pro-
pagine nepotulorum gloriari. Neque enim dignam se aestimabat, ut de illa
carne Messias nasceretur, nisi cœlitus in matrem ascita fuisset. Proinde qua-
ta sit laude eius virginitas digna, perpendite. Nullum adhuc præceptum, nul-
lum ex scripturis acceperat consilium, nullum viderat Deo deuota virgini-
tatis exemplum, aced vt populo Dei cœu in suetum ritum summus pontifex
(vt Virginis votum didicerat) inducere trepidaret, remque diuino oraculo
dignam duceret. Quid moror? Nondum prædicatum erat, felices cunctos
qui se castrant propter regnum Dei, nec scriptum, virginitatem fore rem esse
angelorum. Nondum legerat Maria, virgines empras ex omnibus primitijs
Deo & agno, sequi etiam agnum quocumque ierit, & cantare singulare carmen,
cum alijs ignotum. Quin potius legerat: *Crescite & multiplicamini. Et maledicta
sterilis, quæ non parit.* &c. Et tamen castitatis amatrix malebat posteritatis glo-
ria & fecunditate priuari, quam vel libidine pollui, vel concupiscentia tri-
stiebat (nimirum Spiritu sancto edocta) maledictionem hanc sibi non obesse
apud Deum, cui semper placuit castitas, nã & Helias virgo raptus est in cœlum,
tameñi crescente adhuc mundo virginitatis præconium in scripturis tace-
tur. Infœcunditatis igitur hoc qualecunque apud homines opprobriũ subire
prælegit, quam dispendium virginitatis, quam licet sancte & pudice, con-
iugio commutare potuisset.

Agedum, si beatos prædicamus eos, qui cum potuissent transgredi, non
sunt transgressi, & facere mala, & non fecerunt, quam felix, quam beata
confenda es benedicta inter mulieres, quæ minori bono possidendo, summa
& optima quæque amplecteris, nouam & angelicam virtutem inducis con-
fusione contempta? In quo certè vna virginitate humilitatem contempsisti.
Eia vtram in te plus mirabimur, felicissima mulier? Laudabilis plane vir-
ginitas quam Deo dedicasti, nullo aliarum mulierum exemplo ad hanc inue-
nata, neque scripturis, sed Spiritu sancto instituta. Longe aliter cogitasti quã
filia Iephte, quæ virginitatem suam aliquot diebus fleuit: vt pote sine fructu
ne, sine fructu, absque posteritate, & quæ Dei populum non auxerat, mor-
tura. Nam carnis sterilitatem vt Spiritu esses fecunda, non admodum curas-
sti. Quia ergo pro castitate fortiter egisti, quia virginitatem angelicæ purita-
tis prætulisti, non solum sterilitatis carebis opprobrio, sed benedicta etiam
præ omnibus mulieribus habebis fructum, qui melior & nobilior est om-
nibus filijs mundi. Siquidem dabit tibi Dominus Deus tuus honorem matris
& seruabit gaudium virginitatis, vt neque sterilitas neque corruptio teneat
gat. *Nam quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei.* At humilitas tua quã-
tum ædificat. Cum cæteræ omnes mulieres ex se sperarent Christum: sola tu
nil tale de te cogitabas, æstimas pro maximo tibi munere euenisse, si vel an-
cilla eius quæ paritura erat Christum, esse mereris. Quia ppter citra mœdum
diuinitus acceptum renuebas viro desolari, despõsata verò nec volebas concu-
gi. Deinde salutata ab angelo, cum gratia plenam & benedictam te inter mu-
lieres audires, turbata humilitas tua expauit, nil tale de se aestimans. Petita
subite

subinde in matrem altissimi, cum pro tui laude, & pro tanta gratia etiam veneranda erubisses, confensisti quidem: nihil tamen inde elata, nec ab humilitate deflectens priori, in ancillam te obtulisti: quam etiam tandem gestans Deum in utero, non tam nominasti quam exhibuisti, seruiens cognatae tuae mensibus tribus, Merito igitur respexit Deus humilitatem huius ancillae suae, recordatus suae misericordiae. Quam nobis per orationes tuas dulcissima Virgo concedat Iesus Christus filius tuus Dominus noster in aeternum benedictus, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De benedictionibus beatae Mariae, & de nostra captivitate.

Sermo III.

Benedixisti Domine terram tuam, auertisti captiuitatem Iacob. Psa. LXXXIV. Die hunc charissimi fratres facit nobis venerabile & Dei incarnatio & Christi passio, & nostri ab aeterna morte redemptio. His namque & alijs multis preclaris haec dies celebrior facta est. Terram hanc charissimi fratres, quae singulariter Domini terra dicitur, cum ait: *Benedixisti Domine terram tuam*, non aliam intelligimus quam beatissimam virginem Dei matrem Mariam, quae ex virginitate cum esset sterilis, ut integritate manente fieret fecunda, non aliter atque Domini benedictione culta est, ut germinaret Saluator, haud secus, quam seruatione cordis atque voluntatis consensu aperta est. Itaque *benedixisti Domine terram tuam*, quae concepit sine tactu fecunda, sine femine paritura. *Benedixisti*, obumbrasti, implesti. *Et terra iam nostra dabit fructum suum*. Eadem est terra haec quae est & tua & nostra: Tua, quia te fructum suum singularem, benedictum, preciosum & genuit & aluit. Nostra vero, quia fructum suum, hoc est, te nobis in salutem & in utilitatem nostram donauit. Siquidem nobis es natus, nobis es datus ex intacta virgine. Et hoc iure ipsa etiam terra est nostra, quippe quae te nobis genuit. *Benedixisti Domine terram tuam*. Ut occasio iuuenibus nostris fratribus detur deuotionis aut exercitij alicuius spiritualis, atque dicentibus angelicam salutationem ad haec verba, *Benedicta tu in mulieribus*, pium aliquid in mentem veniat, dicamus quomodo beatissimam virginem Mariam Dominus benedixerit. Sunt autem benedictiones haec praeminentiae quaedam singulares. *Benedixit* igitur Mariam Dominus primo in sua aeterna praedestinatione, quia elegit eam, non modo ut ipsa salutem consequeretur, sed per quam totum quoque mundum patri reconciliaret: Cuius dulcedine peccatores attraheret, cuius pietate interueniente desperatis innumeris fiduciam, afflictis consolationem, captiuis liberationem, perditis, salutem omnibus denique afflictis atque egentibus gratiam & consolationem praestaret. *Benedixit* eam in conceptione, quia singulari gratiae dono praecunctis mortalibus ab omni eam peccato praeseruauit. *Benedixit* eam in sanctitatis excellentia, quia non modo hominibus, verum etiam angelis excellentia sanctitatis fecit praestantior, implens eam omnigena gratiarum ac virtutum plenitudine: tanta videlicet, quanta creatura posset vlla suscipere. Nam cum (teste D. Hieron.) ceteris per partes gratia data sit sanctitatis, Mariae totam se infudit gratiae plenitudo. *Benedixit* eam in nati-

Esaia 45.

Psal 84.

Esaia 9.

Benedictiones Mariae multiplices.

Hieron.

Bbb uitate,

uitate, cum nobilissimo eam genere utpote patriarchali, prophético, regio ac sacerdotali illustravit: parentibusque castis ac sanctis (quibus propter sterilitatis opprobrium abstulerat) donauit. Benedixit eam in eius conuersatione. Nam corporis venustate, morum elegantia, & quicquid decoris aut gratiae quod humanis solet oculis esse acceptum, omni videlicet pulchritudine & donorum varietate singulariter ornauit. Benedixit eam in praesentatione quia virginitatis propositum ac votum, hominibus illaudatum, mundo incognitum, ad innumerabilem salutem animarum, in Angelica conuersionis exordium, ad monasticae vitae institutum, in sanctorum omnium profectum, qui ipsius erant imitaturi exemplum, eidem inspirauit. Benedixit eam in angelica annuntiatione. Siquidem virginitati eius fecunditatem addidit, in eius utero & de eius carne corpus sibi assumpsit, ipsam ut Dei esset mater (quod excellentissimae est dignitatis & quanta sub Deo non posset esse maior) fecit. Benedixit in praegnatam, quia mensibus nouem eius in utero se continuit, sine grauiamine & molestia hanc tumescente utero seruaui: confectionibus praeterea ineffabilibus tam corpus quam animam eius fecit. Benedixit in partu, quandoquidem carnis integritatem nascens eidem non abstulit, parienti dolorem nullum intulit. Benedixit eam in sua passione. Ipsam namque ut nostrae redemptionis sociam & cooperatricem sibi in cruce pendenti a stare voluit, internis animi doloribus cunctis martyribus praestantior fecit, typum Ecclesiae eidem indidit, matrem omnium filiorum adoptionis eam constituit, & in morte sua solam eam fide iucolumi acque incoccussa constantem tenuit.

Benedixit ipsam in sua resurrectione, quia primo omnium eidem gloriosus apparuit, tristitiam depulit, maioribusque ac suauioribus gaudijs repleuit. Benedixit eam in sua ascensione, quando carnem ipsius pignus ueteris & noui testamenti, hoc est, corpus suum (cui illa dicere poterat: *Hae caro de carne mea*) uideri tribuit eidem honorari, & super caelos caelorum exaltari. Benedixit eam in Spiritus sancti missione. Nam super Apostolorum praedicatione, super mundi conuersione, super Ecclesiae propagatione, in gentium quoque uocatione (cuius figuram iam olim in Magorum intellexerat aduentu) atque in donorum Dei uberrima in credentes super effusione hanc (ut erat charitate perditissima) incredibili spiritus exultatione repleuit. Benedixit eam in ipsius dormitione, quandoquidem in egressu animae a corpore requiem potius quam mortem eidem donauit. Quippe quam a dolore fecit liberam, a timore securam, amore ebriam & beatitudine plenam. Benedixit eam in assumptione, quia corpori eius incorruptionem praestitit, resurrectionem praerogauit, & ipsam in utroque in caelum assumptam glorificauit. Benedixit eam in coronatione. Siquidem in caelo omnibus superiores constituens, ad dextram suam hanc collocauit, modo post se honorabilissimam, amabilissimam, uelut huiusmodi constituit, & gratiam consolandi, exorandi que copiam pro omnibus eidem donauit.

Psal. 84. Benedixisti igitur Domine terram tuam, auertisti captiuitatem Iacob. Acedo et uberanter benedixisti Domine terram tuam, ut benedictio eius ad nos quoque pertingeret. Auertisti captiuitatem Iacob: Captiuitatem dico magnam hanc & duram generalemque humani generis, quando ante Christi passionem uero

poterat diaboli euadere tyrannidem, quandoquidem & iusti & impij illius captiuitate (licet conditione valde impari) tenebantur omnes. Perfeuerauerat autem hæc captiuitas à mundi initio supra annorum quinque milia, quando nemo erat interea qui non captiuus ab ingressu regni cœlestis prohiberetur, donec nos sua passione Christus, imò genus nostrum vniuersum ab hac captiuitate liberauit. Habebat namque diabolus (vt Bonauentura dicit) ante Christi passionem duplicem manum, videlicet impellentem & attrahentem. Manu attrahente quemlibet sanctum detrahebat ad lymbum. Hanc ei Christus in sua passione amputauit penitus. Manu impellente præcipitabat diabolus homines per fallaciam & violentiam in peccatum, ad eò vt pauci tunc essent valde qui eidem resisterent. Hanc eius manum Christus non omninò amputauit, sed debilitauit: dum in eis per inspirationem lumine veritatis, & extra per eruditionem humanam atque scripturæ eius nobis fallaciam manifestauit, ac virtutem potiore in illum nobis tribuit: ad eò vt nisi volentibus non possit iam improbus dominari. Vnde quantum ad vtramque manum, benedictæ terræ benedictus fructus captiuam ab eodem, hoc est, à diabolo, duxit captiuitatem.

Remanet tamen in membris nostris quædam captiuitas adhuc alia, & quasi peccandi necessitas, qua concipimur & nascimur, fomes peccati. Hanc Apost. legē peccati nominās, *Video, inquit, aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mentis meæ, & captiuante me in lege peccati, quæ est in membris meis. Non enim quod volo omnī hoc facio, sed quod nolo malum hoc ago. Consentio enim legi Dei secundum interiorem hominem. Nam velle quidem adiacet mihi, perficere autem bonum non inuenio.* Hanc legem, hanc captiuitatem peccando nos ipsi quoque improbiore efficiamus, & iugo paterno sub quo nati sumus, iugum proprium malæ consuetudinis addidimus. Inde in nobis tot vitia, tot passionēs, tot inordinatæ sunt in nobis affectiones. Sed auertat aliquando Deus etiam hanc captiuitatē. Quibus? Iacob, hoc est, pugnantibus reluctantibus.

Per assiduam namque pugnam, & per Christi gratiam, quandoque ad libertatem spiritus respirabimus, & reddemus legem hanc nos captiuantem infirmiorē, nō vt omninò non sit, sed ne regnet peccatum in nostro mortali corpore. Nam omninò non esse, non est præteritis vitæ, sed futuræ, quando nō solum auersa, sed penitus etiam soluta erit hæc captiuitas. Interim vero remtentibus auertit, id est, non imputat nobis Dominus hanc captiuitatem quasi captiuitatem. Idēd Paulus quoque se consolatur dicens: *Si autem quod nolo malum hoc ago, non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum: Igitur semper est reluctandum.* Circundamur enim: à foris hostibus multis, qui tamen omnes nihil possent nocere, nisi haberemus intra nos, qui illis conuiterent. Homo namque à seipso disidens, sibi ipsi est inimicus maxime omnium perniciosus. Experimur quotidie inter multos gemtus quanta sit persecutio nostri, quantum & à quot bellum indictum sit spiritui nostro, & quanta è regione contra hostes sit infirmitas & ignorantia nostra, quanta hostiū improbitas, importunitas & pertinacia. Egressi quidem sumus de Aegypto, libera facti sumus de manu Pharaonis, liberi facti sumus à seruitute eius, id est, à collectione palcarum, à constructione luti & laterum. Exiimus viam trium dierum in solitudinem, sed insequitur nos multitudo maxima

Captiuitas ante Christi passionem qualis fuerit.

Bonauent. Manus diaboli ante Christi passionem duplex quæ fuerit.

Captiuitas alia remanens in membris nostris quæ sit. Rom. 8. Lex peccati in membris nostris quæ sit.

Iacob quomodo quis mystice fiat. Rom. 6.

Rom. 7.

Exod. 11.

Exod. 8.

vitiorum, ad pristinam seruitutem, ad captiuitatem iterum reducere malentium. Cuius videlicet seruitutis quanta fuerit duritia, quanta imperitium improbitas modo clarius videmus elapsi, quam olim detenti.

Non est igitur ira auerfa captiuitas, vt à tergo non sequantur hostes, qui capere moliantur. Et quid dico à tergo, à fronte, à latere, & ab omni parte, vt dique circundamur hostibus, qui nos impugnant. Verùm si Iacob, id est, si pugnantes relictamur, cadent à latere nostro mille, & decem millia à dextris nostris: ad nos autem non appropinquabunt. Pugnans quidem eminus, vt rò repugnantes non expugnant. Et si dent interdum (vt in conflictu afflicti) vulnera quædam leuia, non tamen perimunt: atque adeò non lædunt, vt hostibus post pugnam futura sint etiam in gloriam. *Nihil enim damnatum his, qui sunt in Christo Iesu. Et diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* Abno namque & misericordissimo Deo, bonis, hoc est, qui contendant forboni, etiam tentationes ipsæ dantur aut permittuntur in bonum, id est, in profectum. Testis est Paulus qui tentationi carnis leuari se postulans, non elatus à Domino, sed responsum est eadem: *Sufficit tibi gratia mea. Nam virtus in infirmitate perficitur.* Quod cum nonnulli de corporali intelligunt infirmitate, ceteri (vt diuus Bernardus) de spiritali: vtique sanè intelligunt, Si quis humiliant hominem bonæ voluntatis, & corporis afflictio, & animæ tentatio: imò vt plus dicam, spiritus agrotatio. Quid ni humilietur spiritus humanus, alioqui ad tumorem, ad sui extollentiam, ad præsumptionem & inanem confidentiam impensè vniuersum inclinatus, si sentiat toties renouatum propositum suum semper accedente tentatione, aut occasione peccandi se regerente labefactari? Quid ni humilietur, aut quid magni de se potest sentire homo, qui videt se non posse sibi sufficere ad leuia tentamenta sustinenda, vt immnis transeat à peccato? Itaque bonam mentem etiam peccata venialia humiliant, sed humilitate ipsa in maiorem profectum erigunt, vt virtus perficiatur in infirmitate.

Psal. 90.

Rom. 8.

1. Cor. 12.

Bernardus.
Virtus quo pacto perficiatur in infirmitate.

2. Cor. 13.

Psal. 43
Locus afflictionis quis sit.
Eccle. 1.
Ioan. 16.
Ioan. 15.
Ioan. 15.
Psal. 43.
Vmbra mortis quæ sit.

Rom. 7.

Vtramque hanc humiliationem intellexit Dauid propheta, cum diceret: *Quoniam humiliasti nos in loco afflictionis, & cooperuit nos vmbra mortis.* Locus afflictionis mundum hunc dicere voluit, in quo secundum Ecclesiasten non est nisi vanitas & afflictio spiritus. De quo Christus quoque nos præmonuit: *In mundo (inquit) pressuram habebitis.* Itemque: *Si mundus vos odit, scitote quod prior me vobis odio habuit.* Et rursus: *Si me persecuti sunt, & vos persecuti eritis.* Itaque afflictiones corporis, pressuræ cordis, odia, contemptus & persecutiones quæ imponuntur à proximis, sunt quæ humiliant hominem & bonam mentem ad virtutem prouehunt. Sequitur: *Et cooperuit nos vmbra mortis.* Vmbra mortis vocat peccatum veniale, seu tentationem. Si enim lethale peccatum mors, veniale non absurdè vmbra mortis dicitur. Itaque tam peccata venialia quam tentationes, propterea quod vtrobique nostra nobis inderitas ostenditur, bonam voluntatem humiliant, quippe cum non possit perire cere bona mens etiam quod vult bonum.

Verùm hæc non ignauis, sed super custodia sua vigilantibus atque per virtute pugnantibus loquor. Nunc (ne prolixo vos onerem sermone) regemus beatam Mariam, terram vtique promissionis, terram cui benedixit Do-

minus, ut precibus suis ac meritis auertat aliquando à nobis captiuitatem omnem, impetretq; à fructu suo dulcissimo, ut remittat iniquitatem plebi suæ, populo acquisitionis, hæreditati suæ quam comparauit sibi hodie sanguine suo, singulariter tamen huic forti & funiculo suo, id est, huic congregationi, quam è cunctis penè nationibus & gentibus in hunc locum vocauit atque collegit, ut faceret sibi populum peculiarem atque acceptabilem imò & gregem ac portionem sibi singulariter electam. Operiat etiam omnia peccata eorum. Operiat, inquam, ne iustitia ipsius videat quod puniat, ne diabolus quo illudat, ne homo quo scandalizatus impingat. Porro tunc operientur peccata nostra, quando illa deleuerit Dei misericordia, quando contriuerit penitentia, quando excusauerit sequens bona vita. Quæ omnia præstet nobis Dei filius, pro nobis hodie in utero Virginis incarnatus, in cruce mortuus, & nunc cum Patre & Spiritu sancto in cælis gloriosus, Amen.

Psal. 84.
Pet. 2.
Deut. 5.

IN EADEM SOLENNITATE.

*De vera humilitate eiusq; conditionibus, unde agnoscitur.
Sermo IV.*

Respexit humilitatem ancilla sua. Lucæ I. Cunctis virtutibus plena erat Maria, de nulla tamen gloriatur, quam ita respexerit Dominus sicut de humilitate. Hæc est enim virtus, ad quam cætera confluunt virtutes, quæ exornantur & grata fiunt tam Deo, quam hominibus, quæ denique ne exissentur aut marcescant, conseruantur omnes. Ipsa est vallis illa ad quam fluentia gratiarum decurrunt. Ipsa est vallium vna, quam utpote profundissimam implendam omnium virtutum varietate promittit Baptista Ioannes, dicens: *Omnis vallis implebitur.* Placuit haud dubium in Beata Maria Deo virginitas, placuit charitas, placuit patientia: solam tamen humilitatem diuinitus respectam Maria confiteretur. Hac etenim digna facta est, ut fieret mater Dei, hæc exaltata est ad eò, ut maior esse non possit, nisi ipsamet esset Deus. Siquidè summæ est dignitatis, quæ in creatura aliqua nõ potest inesse præstantior, esse matrem Dei.

Cant. 5.
Luc. 3.

Imitemur igitur fratres charissimi virginis ac matris Dei humilitatem, & ne corde nostro superbix tumor aut elatio suboriat, summopere vigilemus. Nihil enim ita nobis est necessarium (si ad virtutũ fastigia anhelamus, imò si vel in modico cupimus proficere) quam fundamentũ totius spiritualis ædificij humilitas. Proinde sciat sine fundamento se ædificare, quisquis non humilis pro virtutibus alijs sudat. Infidiatur religiosa menti superbia, & licet aperto Marte sapius repellatur, sub tegmine tamen virtutum palliata dum mentitur se non esse superbiam, sæpenumero quia admittitur, homini est in ruinam: facilius deprehenditur superbia illa, quæ ex donis externis nascitur, puta de voce, de veste, de venustate, de diuitijs, de nobilitate, & cæteris id genus bonis, propterea quod non liceat gloriari de huiusmodi omnibus. Dona enim sunt quæ non sanctificant, & bonis malisque sunt communia, nec utilitatem animæ adferre possunt maiorem, quam ut contemnantur. At ea, quæ intus in anima latet superbia, & de internis aut gratis aut

Humilitas
Marie quomodo sit
nobis imitanda.
Fundamentum spirituales ædificij quod sit.

Superbia
spiritualis
unde cognoscatur & cur
periculosior sit quam
carnalis.

2 Cor 4.
1 Tim 4.

Apos.

Verecundia
quam sit ne-
cessaria hu-
militati ac-
quirenda.

2 Reg 6.

Humiliatio
quam sit ne-
cessaria hu-
militati ac-
quirenda.

Ecl 3.

Eccle 7.

Eccle 10.

Humilitas
ex quibus
conditioni-
bus cognos-
cenda sit
Bernardus
Humilitatis
plenitudo
in quo con-
sistat.

virtutibus nascitur, multò est periculosior, quia secretior atque intusior, & ex bonis verè comendabilibus, imò ex ipsa humilitate seu potius humiliatone propria oritur. Facit enim hominem virtuosum (cui virtus nò debet nò placere) sibi ipsi placere, & amorè, qui esse debet virtutis, in proprium amorè mutat: facit sub specie ædificationis alijs velle placere, ab alijs imitari se iudicari, & eo securius decipit, quo zelus ædificandi proximum (si abest amor proprius) magis est licitus. Superbia effert animum, vt aspernetur nò modo, quod fas est, vitia & defectus, verùm etiam eum spernit, qui ad hæc vitijs premittit & languet, licet fortasse inuitus. Quod tamen haudquaquã faceret, si se ipsum agnosceret, hoc est, si vere agnosceret, quod ea, quæ ipse habet (sunt licet virtutes aut dona) non à se, sed à Deo habet. Si, inquam, animo saperet ea bona, nec sua, nec à se esse, quæ videtur habere, quomodo is de alieno superbi- ret? quomodo gloriam, quæ Deo soli debetur, de alienis furum sibi vlrparet? aut quomodo proximum, qui hæc eadem non habet (licet fortasse, quod cogitare vnusquisque debet, humilitatem maiorem propterea habeat) iudicare aut aspernari auderet? Si enim de suo se comparauerit quis proximo, & non de ijs, quæ quasi accommodato recipit à Deo, quid inuenit in se vnde gloriari possit, cum sit miser & miserabilis? quid in se reperit, de quo non merito sit gemendum & erubescendum? aut quid inuenit vnde proximo sit melior? cum ipsa elatio, etiam si in alijs præstaret, faciat eum proximo viliorem. Superbia cupit bene de se sentiri (neque enim hic distinguo inter superbiam & vanam gloriam, cum ita sint affines, vt vbi vna, ibi inueniatur & altera) cupit non vilis haberi. Pari modo sub fuculo honoranda. aut in precio habenda virtutis, imponit amor proprius. Superbia erubescit humiliari, culpam agnoscere, aut veniam petere, & quasi de vitando scandalo ab huiusmodi odii abstinendum sibi persuadet. O quam magnum scandalum foret, si te exhiberes humilem, si te scires humiliare. Non est hæc laudabilis, sed odienda exterminandaque procul verecundia, qua de sui humiliatone, aut qua de ijs, quæ nò sunt peccata, quis erubescit. Erubescamus, si peccamus. Non erubescamus si pœnitemus, aut si satisfacimus. Quam procul ab hac superba verecundia absit sanctus David, qui non de peccato, sed de bono opere reprehensus, quod sua excellentiæ ac staturæ in memoriam, ante arcam Dei saltasset: *Ludam*, inquit, & *vltor sum plura quam factus sum*, & *erubescit in oculis meis*. Est igitur humiliatio maxime necessaria ei, qui adipsi cupit humilitatem. Sicut enim curvatum, si induci debeat virga, nec se est vt præcedat cruratio, ita humilitatem oportet antecedit humiliatio. Quisquis igitur cupit esse humilis, non reuogiat humiliari. Idè scriptum est: *Quanto magnus es, humilia te in omnibus*. Itemque: *Humilia spiritum tuum valde*. Sicut autè odibilis Deo & hominibus est superbia, ita grata & amabilis humilitas. Humilis namque alios sibi præfert, alijs credit, de alijs melius, quam de se ex animo sentit, alios reueretur, alios mansuetè, patienter & benigne tractat. Humilis libenter se subijci, confidenter credit, alacriter obsequatur. Quapropter obseruandum est, quod sanctus Bernardus admonet, dicens: *Altiora aliorum semper attendas, quia in eo constat plenitudo humilitatis*. Nam si tibi forsitan aliqua gratia maior collata videretur, quam fratri tuo, tamen in multis (si bonus amulator fuerit) iudicare te poteris inferiorem. Quid

Quid enim si laborare aut ieiunare plus illo potes, & ille te patientia superet, humilitate præcedat, superemineat charitate? Quid tota die circa id, quod videris habere insipienti cogitatione versaris? Esto magis sollicitus, ut scias quid defuit tibi, quia hoc tibi plus expedit. Non ergo magnopere cogites bona quæ habes, nisi forte interdum, ut inde Deo gratias agas, & te noueris debitorem ei, qui dedit: aut gratia consolationis, dum necesse id fuerit, ne qualibet ex causa tristior fias. De cætero ea bona semper magis attendas, quæ alius habet, non quæ tu: quo hæc cogitatio in humilitate te custodiat, & à descensu tepiditatis elonget, atque accendat desiderio proficiendi. Vide enim quanta mala è diuerso hæc cogitatio illa parturiat, quod sedulo versas in animo bonum, quod tibi habere videris, & alterum quempiam æstimas non habere. Hinc in superbiam eleuaris, dum alteri te præponis: hinc proficere negligis, cum te magnum aliquem arbitraris: hinc demum & deficere incipis, dum tibi alterius comparatione etiam nimis egisse videris. Hæc ille. Itaque potius exempla sanctorum, fratres, ob oculos ponamus, & quantum ab illorum perfectione nostra distet infirmitas, pensemus. Valer nihilominus confideratio excellentiæ diuinæ, charitatis item eius ad nos, qui quum tantus sit, propter nos se humiliavit, tanta passus est ut ex nihilo & de stercore nos eleuaret ad regnum, regnum utique sempiternum. Quod nobis largiatur Iesus Christus Mariæ vniuentus, Dei Patris filius in secula benedictus, Amen.

Bona proximorum cur potius quàm propria sint consideranda.

Phil. 2.
1. Reg. 2.

IN EADEM SOLENNITATE.

De mirabilibus Sanctorum operibus neq; iudicandis, neq; omnibus imitandis.
Sermo V.

Respexit humilitatem ancilla sua, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Luca 1. Merito exultat fratres charissimi, beata Maria non in se ipsa, sed in Deo salutaris suo, quoniam quidem cum genus humanum sub damnatione esset, & paradisi finibus adeo essemus extrusi omnes, ut nulla nobis ultra etiam foret spes ex nobis illuc reuertendi, sed filij essemus iræ, ac tanquam abortiuus à Deo proiecti. Cum inquam, essemus primorum parentum nostrorum aspersi superbia (qui serpentis fraude persuasi, quod sibi à Deo prohibitum fuit inobedienter nimis rapere gestièrunt. volentes esse sicut dii, scientes bonum & malum) inuenit Dominus animam iuxta cor suum, humilem, puram, immaculatam: totam pulchram, ut lilium candidam, odoriferam ut violam, ut rosam gratiosam. Inuenit, inquam, in filiabus hominum, quæ oculis suis placeret, quæ & ipsa non pro se tantum, sed pro vniuerso etiam mundo, apud ipsum gratiam inueniret, ut potè cuius non minus amaret humilitatem, quam parentum eius, id est, Adæ & Euz superbiam olim auersatus fuerat. Huius igitur hodie dignationis diuina beneficium recolimus, quo ancillæ suæ Mariæ, quo virginis pudicissimæ pariter ac pulcherrimæ, quo puellæ ac innocentissimæ, & Deo deuotissimæ respexit humilitatem, & nostram miseratus non tam statuit, quam soluere cepit captiuitatem. Quia verò præ omnibus ad hoc munus o Virgo excellentissima electa es, ut Dei sis mater, ex cuius partu salifico mundus accipiat liberationem.

Luca 3.

Ephes. 6.
Gen 3.1

Cant. 4.

Lucæ 1.

nem, iuste beatam te dicunt omnes generationes. Videte hic fratres charissimi, quomodo beatissima virgo Maria inter omnes homines, & præ omnibus humillima, de seipsa loquens exultando in Deo, nobis narret quantam gratiam à Deo respecta sit, quam magna sibi contulerit Deus, & quod ab omnibus generationibus propterea beata dicenda sit. Videte humillimam, quam magnificè de se pronunciet: & hoc absque vitio superbiæ. Cur non timuit vanam gloriam? Non timet nec timere habet, quæ omnem gloriam in corde suo struerat: imò in quam nullum vitium, neque accessit, neque accedere potuit. Unde haudquaquam iactantiæ, quod loquitur, est, sed magnificentiæ exultantis & deuotionis magnificentis Deum. Hi timeant superbiam, & vanam gloriam incidere metuant, qui passionibus adhuc & desiderijs noxijs fatigantur. Cæterum, ab his beatissima Maria libera est, quare citra iactantiam dicit: *Beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna, qui potens est.* &c. Discamus charissimi nos, qui tentationibus circumdamur, qui vitijs passamur, quos adhuc gloria oblectat inanis, quos ignominia contristat, qui instabiles passionibus iactamur, qui lapsibus sempervicini, qui ad ruinam proni sumus: discamus, inquam, ori nostro imponere silentium, siue laudemur, siue vituperemur. Ponamus ori nostro custodiam, ne delinquamus in lingua, ne euolet irreuocabile verbum, quod vel nos inaniter ostendet vel proximo mordendo contristet. Discamus item reperiri magnos sanctos (qui ex utraque passionibus atque post innumeros agones à vitijs sunt liberi) Deo ad eò iam esse vnitos, vt non ipsi in se, sed Deus in illis operetur. Discamus oportet propterea non iudicare aut spernere, nec eorum perfectionem sinceritatemque calumniari, aut iuxta nostram infirmitatem velle metiri (vt quasi quodam sine vitio non possumus, illi quoque non possint) si fortè magna de se dixerint, si gratiam Dei in se prædicauerint, si vtpotè alijs in exemplum & adiutorium à Deo dati Deum timentibus atque requirentibus sese donati Deo sibi collata in eiusdem gloriam manifestarint: quia sicut varij sunt gradus proficiendi, ita multiplicia sunt etiam exercitia Deo placendi, multæ formæque vocationes Deo obediendi. Varij, inquam, sunt gradus sanctitatis, & quod sæpè summis præcipitur, inferioribus prohibetur. Quod perfectis iubetur, hoc in conflictu pugnantibus adhuc & imperfectis (si vellent amulari) improbaretur. Certè videmus in eodem homine disparia esse studia, diffimesque actus pro tempore, quo tentationibus subiectus vitia expugnat, & quo de vitijs triumphans virtutibus emicat. Sancta Catharina Senensis, quod multo tempore vacaret silentio & solitudini, à Christo laudabatur vehementer. Verùm id bonum atque necessarium erat illi pro hoc tempore, quo vitia & passiones omnes expugnaret. Ad quum seipsam plenè à Deo ab iuta vicisset, iubetur ab eodem egredi hominibusque sociari. Quippe quam mundi utilitatem vt constitueretur, iam erat idonea, quæ ante non fuerat idonea, idcirco alijs nunc exercitijs, quam silentio aut solitudini tradenda. Itaque quod dixi, infirmioribus huiusmodi studijs satis imbuta, & ad altum sanctitatis gradum euecta, in quo iam non egeret infirmitatem propriam custodire, iam per mundum de ciuitate ad ciuitatem vadens prædicabat, multis hominum & discipulorum stipata. Fungebatur legationibus summi Pontificis, coram quo & Cardinalibus prædicabat, pacisque inter Papam & rebelles

Lucæ 1.
Maria cur
non habue-
rit timere
vanam glo-
riam.

Os nostrum
quomodo
inter laudes
aut vitupe-
ria custodi-
endum sit.
Psal. 140.
Psal. 38.

Matt. 7.

Sanctitatis
gradus esse
varios.

Catharina
Senensis
virginis
sanctitas
quanta.

belles ciuitates reformandæ legationes obibat: & alia huiusmodi tractabat, quæ sexui quædam fœmineo (nisi quo plena erat, instincti gubernaretur diuino) nequaquam quadrassent. Verùm, conuersatio hæc singularis, quantas apud homines nihil diuinum sapientes detractiones excitauit? Quantas quia cibo & potu naturali non utebatur, propterea calumnias tolerauit, quasi esset seductrix, & quasi impostrix clam manducaret, palam in ediam simularet? Quoties à sui fratribus ordinis, gratiam in ea diuinam non intelligentibus aut inuidentibus etiam, dum in extasi rapta staret, & veluti lapis erat rigida, immobilisq; ac sine sensu extra templum violenter (tanquam lignum inflexibile) fuit portata, atque ad solem aut pluuiam posita, clausoq; templo sub dio relicta, donec post aliquot horas ad seipsam rediret? Hoc aut ordinis sui fratres faciebant quia iuxta suam mensuram proficisci, illius sanctitatem atq; sanctitatis gradum æstimabant: & ideo Catharinæ opera non à Deo esse, sed illam aut deceptam, aut velle decipere alios putabant. Neque enim fratres eius illi credebant, propterea quod eiusdem sanctitas caliginem illis obducebat, qua videre, id est, in se sentire eiusmodi spiritum non poterant, & à sanctitate eius multo maxima superabantur. Nec hoc illis simplicioribus fratribus tantum, sed etiam in Theologia magis litera, quam spiritu doctis confessoribus circa eandem virginem longè venit, qui ad communes vias & regulas bonæ vitæ (quas iam pridem longè excesserat Catharina) eam reducere nitentur, eamq; molestis propterea non paucis afficiebant, vel quod insolitus in hoc sexu viuendi modus, vel quod cæteris sanctis non communia videbatur. Neque enim cupiebant, sed inuidebant etiam quod se relictis Deo ad maiorem gloriam suam per fragilem fortia operaretur. At quam tota aberrarent via, quam parum de spiritu diuino tractu saperent, quam præsumptuose denique ac temerè opera Dei dijudicarent utpotè quæ nec intelligebant, nec experti fuerant, vix tandem circa eius finem, & post mortem cognouerunt. Noui quendam virum valde alioqui pium, bonum ac doctum, licet in spiritualibus & in mystica illa Theologia tunc minus expertum, qui lachrymis multis conquestus est mihi, quod sanctam quandam virginem (cuius fuerat confessor & rector) singulares etiam à Deo tractus patientem occidisset: quia per vias illius spiritui contrarias ipse, id est, ad communes regulas bonæ vitæ hanc impulerat, & indiscreto examinauerat regimine (quippe quæ terrenis delectationibus abrenunciauerat, & spiritualibus à confessore eodem priuabatur.) Hanc itaque obedientissimam, licet amoris diuini impatientem, cum & exercitia ei quædam non admitteret, quibus spiritum debuerat suum refocillare Deoq; vniri, tabescentem atque natura deficientem reddebat, mortemq; illi (vt virgo prædixerat) sua indiscretionem accelerabat. Hoc tamen faciebat confessor, licet pia, erronea tamen intentione, nesciens tunc, quod postea didicit, eam singularibus gratiis à Deo visitatam. Hæc edixerim, vt sanctorum actus & verba, si fortasse nostram mensuram excedunt, non iudicemus, nec ad eadem studia exercitiave cogamus omnes: quandoquidem variæ sunt vocationes, & impares gradus ac profectus sanctitatis. Porro actus virtutum externi iudicandi veniunt ex virtutibus internis. Vnde quanto quis vera fuerit humilitate præditus, tanto etiam quicquid ex illa radice nascitur, magis erit præciosum. Et contra, si

quis valde etiã se foris humiliauerit, nihil plus habebit hæc humiliatio laudis aut virtutis, q̄ ipsa interna humilitas habet, vnde exterior actus ^{peccati}. Inde cõigit plerosq; SS. mirabiles, nec nobis (vt pote qui tâta perfectionis os sumus) imitabiles, aut etiã nobis illicitos virtutũ fecisse actus: propter eaq; vehementer laudatos, quod virtutis in se alicuius excellentissimã exprimeret perfectionem, dum occasione data amore virtutis velut ebrij, non aliud rã, quam huius virtutis instinctum executionemq; curabant. Verbi gratia: Mutius propriã abnegationis ac obedientiã studiosissimus fuit monachus, ad eõ proprii iudicij expers, vt nihil de abbatis iussu hæsitaret, nihil ab illo iussu perperam putaret, nihil denique nisi quod illius voluntati placere diceret, bonum crederet. Hic vt eius obedientia probaretur, iussus est puerũ, quem ex seculo ad monasterium duxerat, in flumen proijcere: ordinatis tamẽ fratribus, qui puerum proiectum clam aquis extraherent, ne periret. Mutius itaque obedientissimus mox nihil hæsitans de abbatis imperio, obtemperauit. Neque enim tum pueri periculum, nec quodcunq; cogitabat aliud, quã vt obediret. Huiusmodi actus apud vos stolidus (si ego id facerem) iudicaretur & illicitus, vt pote qui non sum hac virtute adeo ebrius, vt quauis hæsitatio aut discussio eiusmodi (si fieret) iussionis à corde meo sit euulsa, quo aliud cogitarem nihil, quam obedientiam, quomodo eandem perficerem. Mihi enim antequam præceptum implem, incidere de præcepti indifferentione, & quod sic obedire, esset hominem occidere. Eam ob rem haudquam in me id ipsum foret licitum quod in Mutio erat perfectum. Quare recte quoque in me improbaretur, quod laudabatur in Mutio, propter eius obedientiã excellentiam, cuius amore penitus fuerat absorptus, vt aliud tunc nihil cogitaret. Ideo à Domino fuit laudatus & Abrahã propterea comparatus. Nonne sancta Catharina Senensis ebria charitate & misericordia in pauperes semel ordinis sui habitum, id est, pallium suum, altera vice ex aliena etiam tunica manicas abscissas pauperibus dedit? Corruptaq; à prælato, & quæsitã, cur sine habitu incederet. Malebam, inquit, sine habitu, quam sine misericordia & charitate inueniri. Putatis hæc eadem nobis licerent? Minime profecto. Quomodo ergo hæc illi tum licuere? Nempe quod altissima charitas, intima eius adeo penetrauerat atque absorbuerat, vt pro illo tempore nihil aliud cogitaret, Spiritu sancto etiam impellente, quam miserere egenis. Neque enim tunc cogitabat de scandalo, si sine habitu, id est, sine pallio domum rediret. Nec tunicam esse alienam eo tempore cogitabat (sicut alienam, si rem discussisset non ignoraret) sed charitate ebulliente, & misericordia eam urgente hoc solum cogitabat, quod videlicet arriperet, vnde egeno subueniret. Ea propter non solum excusatur, verum laudatur etiam. Tu quisquis es, eandem habe charitatem, & similiter tibi licebit, quod illa sic iussus Deo ordinante faciebat. Quod si tantã sanctitatis tibi conscius non es, vt alia opera tua te satis declarant: si charitate, inquam, fraterna non tanta, quanta Catharina Senensis absorptus es, noli hoc factum imitari, quia tibi, vt dixi, non licet, nisi quemadmodum huic sanctã licuit. Licuit autem ei, non ex generali conditione operis, quamuis quod fecerat laudatur & ex eminentia atque exuberantia excusatur virtutis. Propterea dixi sanctorum quædam opera

Catharina
Senensis
charitas.

opera commendari aut excusari quia alter ad Deum aut virtutem fuerunt affecti, atque nos homines imperfecti, quæ in nobis non solum non toleranda, sed etiam damnanda forent atque punienda. Videte Iob, quomodo loquatur Deo? Cui nostrum sic loqui liceret? Et quare non licet, nisi quia non sumus ea perfectione & innocentia, qua ipse fuit? Atque idem eius amici illi tres, qui illum blasphemiam arguebant, quandoquidem & verba eius hanc sonare videbantur, inferioris cognoscuntur fuisse perfectionis, nec mala loquuti sunt ipsi, licet Iob arguentes: quin potius errauerunt, quod Iob iuxta suam mensuram aestimabant, & blasphemantem aut presumptuosum putabant, quem non intelligebant. Non licuisset illis profecto loqui quemadmodum Iob, quia reuera in illis, ut etiam in nobis imperfectis foret blasphemiam presumptiove, eadem loqui, quæ Iob non ex blasphemia, sed sanctè loquebatur, propterea quod in Iob esset innocentia, sinceritas, sanctitas atque conscientiam maior securitas, unde excusabatur. Alio enim corde loquebatur Iob, alio eius amici intelligebant. Adde quod Iob aliam quoque loquendi habuit causam, à qua sumus nos alieni.

Ad hunc modum B. Maria hic non iactanter, sed pro virtutis magnificentia (quæ humilitatem non lædit) dicebat: *Respexit humilitatem ancilla sue Deus*, Luc. 1. &c. *Beatam me dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna qui potens est*, Alia sunt enim exercitia, alij sermones, alia opera eorum, qui incipiunt: alia eorum, qui proficiunt: alia perfectorum. Accedit quod & perfectorum quidam ad vitam actiuam, alij ad contemplatiuam, alij ad anachoresim quidam ut multis proficit, ad eruditionem: nonnulli, ut singularem in ipsis munificentiam suam Deus ostendat, constituuntur. Quorum quilibet donis singularibus suæ vocationi idoneis exornatur. Ipsi itaque licet in donis dispares, licet non eadem via incedentes, in eo tamen, quod Deum quærunt, Deum amant, Deum cuncti intendunt, habentur similes. Quos nostrum est venerari, non actus eorum discutere: nostrum imitari, non aspernari, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quod rationibus naturæ humana nomen sponsæ conueniat Deo unitæ.

Sermo VI.

Simile est regnum cælorum homini patri familias qui fecit nuptias filio suo. Matthæi 22. Charissimi fratres, festum beatissimæ Virginis Dei matris celebrantes, ad eius honorem modicum dicamus. Hæc enim est eius festiuitas, qua ipsa ex humillima virgine in Dei matrem, ut electa ab aeterno fuerat consecrata est. Ipsa ad altissimum gradum perfectionis ad præminentiam cuiuscunque dignitatis hodie super omnes mulieres exaltata est. Esse nanque matrem Dei, tanta est dignitas, secundum Anselmum, ut maior esse in creatura non possit. Quemadmodum autem ipsa exaltata est, ita Dei filius humiliatus est. Deus nanque homo factus est, idque propter nos. Ineffabile est, in- Ioan. 1. comprehensibile est, cum dicitur: Deus homo factus: Nam etsi magna valde sit dignitas esse matrem Dei, multo tamen profundior est humilitas, Deum factum

Phil. 2.

Rom. 8.

Nuptie inter
filium Dei
& naturam
humanam
factæ quæ
sint.

Sponsæ no-
men quibus
rationibus
conueniat
naturæ hu-
manæ.
Luc. 1.
Genes. 2.
Ephes. 5.

Pœnitentia
ad mortem
vique prote-
lata, cur fa-
ctuosa sit.

Dignitas
quanta na-
turæ huma-
næ collata
sit.

factum esse homine. Gratulemur igitur pijsimæ matris excellentiæ ac digni-
tati, sed non minus gratias agamus diuinæ charitati, qua semetipsum exami-
nauit propter nos formam serui accipiēs, vt ex nobis non modo seruis, sed
inimicis suis faceret amicos, filios adoptiuos & hæredes regni sui. Itaque ho-
die dissidium illud, quod inter Deum & hominem fuit, ablatum est, pax in-
flaurata, reconciliatio consummata. Siquidem non solum propter nos ho-
die Deus factus est homo, verum hoc ipso quoque, post aliquot annos, die
Deus homo propter nos passus & mortuus est. Verum, quia de nuptiis præ-
miseram in themate, idcirco quæ istæ sint nuptiæ, dicendum est, Nam homi-
nem patrisfamilias, Deum nobis patrem, qui homo propter humanitatem
est, clemētiam & misericordiā hic dicitur, significare dubium nō est. Hic na-
que Deus pater hodie nuptias fecit filio suo, quia naturam sibi humanam
tanquam sponsam in vtero Virginis copulauit. Ex duabus nanque naturis,
diuina & humana vnus Emanuel, vnus Christus in vtero Virginis factus est.
At dicet quispiam fortasse: Quæ hæc similitudo nuptiarum ad Dei incarnati-
onem? Respondendum, rationibus non paucis congruere hanc similitudinē.
Nam sicut in matrimonio quouis vtriusque consensus est necessarius, ita Dei
filius absque consensu benedictæ Virginis (licet nihil eiusmodi illa de se op-
nata fuerat, sed tamen quia typum personamque vniuersi generis humani
exprimebat) noluit in eius vtero sociare sibi naturam humanam, ad eam
nisi consensisset: *Eccē ancilla Domini*, inquit Deus non fuisset incarnatus.
Deinde sicut in matrimonio tantus est amor inter sponsum & sponsam vter
sponso quolibet dictum sit, quod relictis patre & matre adhærebit vxori: ita
ita filius Dei suæ sponsæ amore captus descendit in terras multique annis du-
ra & aspera famem & sitim, æstum & gelu, opprobria & derisiones, vulnera
& verbera: tandem ignominiosissimam mortem pro eadem sustinuit. Hæc
tamen omnia parum existimans præ amoris magnitudine. Erubescamus cha-
rissimi, quod tanto tamque fideli amatore ingrati tudinem, transgressions
beneplacitorum eius, iniuriam & contemptum pro tanto amore & beneficijs
rependimus. Væ nobis si in extremis vitæ sic inueniemur ingrati: Nemo
confidat de contritione & pœnitentia futura. Pœnitentia enim in hominibus
huiusmodi nouissima æstimatur sæpenumero magna, atque propterea,
quod cum multis lachrymis magnoque fiat eiulatu, tanquam optima lauda-
tur, cum tamen coram Deo sit nullā: quādoquidem nō ex charitate, qua do-
leat se Deum offēdisse sed ex priuato nascitur amore, quo videlicet dolet ho-
mo, quod sibi malum fecit, sibi que ipsi peccando malum atque damnationē
perpetuam comparauit: idēd de peccatis nihil hæc delet tristitia. Quæ tanquā
distat à vera contritione, quæ ex charitate oritur, & qua doletur præcipue
pro Dei offensione, quā tum distat à terra cœliam. Tertia vxor in matrimo-
nio summum à marito consequitur honorem. Ea propter vxor licet parum
nobilis, si regi despōdeatur, efficitur regina. Hoc modo, maximam humanæ
natura dignitatē adepta est ex incarnatione filij Dei. Quæ n. maior potest esse
dignitas, quæ incarnatione Dei filij naturæ collata est humanæ videlicet
hominē esse Deū? Igitur charissimi fratres nō scēdemus quæso hæc nobilitatē,
non amittamus hanc dignitatē nostram, vt relicto optimo, nobilissimo,
omnipotenti Deo, subijciamus nos vilissimo peccato, aut vt prostituamus nos

nos tyranno, & crudelissimo hosti nostro diabolo. Tunc autem subijcimus, tunc prostituimus, dū timore Dei abiecto, dæmonis suggestionibus acquiescimus. Quarta, sicut ad vnum hominem in matrimonio generandum conueniunt duo, qui, iuxta testimonium Apostoli, *erunt in carne vna*, ita ex natura diuina & humana spiritali matrimonio vnus nascitur Christus, vnus Emanuel, Deus homo. Quinta, quemadmodum à sponso sponsa multis donis, xenijs ac muneribus in amoris testimonium, atque in fidei pignus datur, ita natura humana, hoc est, anima quæuis casta, quæuis sancta, munera ac dona recipit à Christo gratiarum & gloria. Multæ enim erunt & sunt beatæ animæ, quæ longe potioribus donis gratiarū excedunt quoscunque, aut saltem multos angelos in gratia & gloria. Nec tamē inde erubescit, nec inuidet angelica natura sorori suæ id est, humanæ naturæ, quia videt eam Deo desponsatam in Christo sibi quæ incomparabiliter prælatam. Charissimi fratres, satagite, vt vnusquisque castam, fidelem, amantem atque obedientem exhibeat animam Deo, tanquam sponsam ornatam viro suo. Alioqui si desiderata moriua sectata fuerit, iudicabitur adultera. Super omnia nāque Deus diligit ac quærit in anima fidelitatem, puta hanc, qua seipsam, hoc est, suum commodum, sui honorem, sui æstimationem, suam pacem, suam quietem, anima non quærat, sed post habita potius seipsa, aut sui omnino oblita, solū Dei sponsi sui intendat ac quærat beneplacitum & honorem. Hunc enim solū honoratum, non contemptum desiderat sponsa quæuis fidelis, pro hoc solo zelatur sui immemor: quandoquidem & se & omnia sua illi commisit, eius prouidentia securissima credens & bonitati, quod tāto copiosius sibi ab eodem prouideatur, tanto felicius dirigatur, quanto minorem ipsa sui curam gesserit, hoc est, quanto pro Dei honore & beneplacito se totam impenderit, illique omnem sui curam reliquerit. Hanc, inquam, fidelitatem Deus in anima tanquam in sponsa sua diligit ac quærit: Quare charissimi, omnes inclinationes, omnes affectiones nostras, quibus tenemur, quibusve trahimur ad creaturas rescindamus, & mortificemus, vt ab omni occupatione cordis inutili, ab omni quoque affectione cordis ad creaturā quamlibet, cuius scopus, finis atque contemplatio non est Deus, nudi, expediti ac liberi, soli eidē spōso nostro Deo inhæreamus, qui est benedictus in secula, Amen.

Diabolo quando se prostituat homo. 1. Cor. 6.

2. Cor. 11. Apoc. 21. Fidelitatem enim eiusmodi anima spōse suo celesti exhibere debeat.

IN SOLENNITATE RESURRECTIONIS Domini nostri Iesu Christi.

De gaudijs beatissima matris ex filij resurrectione.

Sermo 1.

Regina cœli letare, alleluia, quia quem meruisti portare alleluia: resurrexit sicut dixit, alleluia. Canticum est primum quidem ab angelis deinde etiam ab omni Ecclesia celebratum. Nemo fratres charissimi miretur, quod à benedictæ Virginis gloriosæ matris Dei alloquio exordiar, & primum sermonis verbum cum festiuitas sit filij, dedicem matri. Quia si in corda nostra oculos retorqueatis, probabit in vobismet ipsis, quam suaue quamque iucundum sit nunquam Virginis